

Altyap? Sporlar?nda Ahlaki Karar Alma Tutumlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Altyap? Sporlar?nda Ahlaki Karar Alma Tutumlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16897>

Özet

Altyap? Sporlar?nda Ahlaki Karar Alma Tutumlar? Ölçe?i, genç sporcular?n spor ortamlar?nda kar??la?t?klar? etik ikilemlere yönelik tutumlar?n? ve karar verme süreçlerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Ölçek, Bahri Gürp?nar tarafından 2014 y?l?nda Türk kültürüne uyarlama çal??mas? yap?larak kullan?ma sunulmuştur. Bu adaptasyon çal??mas?, ölçe?in Türk örneğinde geçerlik ve güvenilirlik özelliklerini incelemeyi amaçlamıştır.

Ölçek, özellikle altyap? sporlar? ba?lam?nda sporcu davran??lar?n?n ahlaki boyutunu, hileye e?ilimi, rekabetçilik düzeyini ve adil oyun prensiplerine ba?lıl?? de?erlendirmeyi hedefler. Toplam 9 maddeden ve 3 alt boyuttan olu?an ölçek, spor eti?i alan?ndaki ara?t?rmalar için önemli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Ahlak, ahlaki karar alma, spor psikolojisi, altyap? sporlar?, tutum, uyarlama, etik, genç sporcular.

Yazarlar

Bahri Gürp?nar

Amaç

Ölçe?in temel amacı, altyap? sporlar?nda yer alan genç sporcular?n müsabaka s?ras?nda veya antrenman ortam?nda sergiledikleri ahlaki tutumlar? ve etik olmayan davran??lara yatk?nl?klar?n? tespit etmektir. Ölçek, literatürde ahlaki karar alma süreçlerinin ölçülmesine yönelik araç eksikli?ini gidermeyi amaçlamaktadır.

Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türk kültürü ve spor ortam? için uygunlu?unu sa?lamak ve ölçe?in Türkiye'deki ara?t?rmacılar tarafından kullanılabilirli?ini art?rmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu sayede, Türkiye'deki genç sporcular?n etik davran?? geli?imleri bilimsel olarak izlenebilir hale gelmiştir.

Yap?

Ölçek, sporcular?n etik davran??lara yönelik bili?sel ve duygusal e?ilimlerini, yani ahlaki karar alma tutumlar?n? ölçen çok boyutlu bir yapıdır. Ölçek, bu tutumlar? de?erlendirmek üzere üç temel alt boyuta ayrılmıştır ve her alt boyut 3 madde içermektedir. Toplamda 9 maddeden olmaktadır.

Bu alt boyutlar, spor eti?ine aykır? davran??lar? benimseme (Hileyi Benimsemek) e?iliminden,

sportif rekabetin etik s?n?rlar?n? zorlama (Yar??ma Severli?i Benimsemek) ve adil oyun prensiplerini koruma (Adilce Kazanmay? Korumak) düzeyine kadar uzanan geni? bir spektrumu temsil eder. Ölçek, sporcunun kazanma arzusunun etik kurallar? ne ölçüde ihlal etme potansiyeli ta??d??n? ortaya koyarak, spor ahlak?n?n geli?im düzeyine dair önemli veriler sunmaktadır.

Geçerlik

Ölçek, Bahri Gürp?nar (2014) taraf?ndan yürütölen uyarlama çal??mas? kapsam?nda Türk örnekleminde geçerlik çal??malar?na tabi tutulmu?tur. Çal??ma, ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek üzere faktör analizine odaklanm??t?r. Geçerlik çal??malar?n?n sonuçlar?, ölçe?in altyap? sporlar?nda yer alan bireylerin ahlaki tutumlar?n? ölçmede yeterli düzeyde geçerli oldu?unu göstermi?tir.

Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmesi gereken üç alt boyutu do?rulayarak desteklenmi?tir. Spesifik geçerlik katsay?lar? kaynak içerikte belirtilmemi? olsa da, yay?nlanan makale, ölçe?in Türk sporcu popölasyonunda kullan?ma uygun oldu?unu belirtmektedir.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas? kapsam?nda ölçe?in güvenilirlik analizleri yap?lm??t?r. Güvenirlik, ölçe?in tutarlı ve kararlı sonuçlar üretme yetene?ini ifade eder. Kaynak içerikte spesifik güvenilirlik katsay?lar? (örne?in, Cronbach Alfa de?eri) belirtilmemi?tir; ancak akademik bir uyarlama çal??mas?n?n, iç tutarlılık analizleri yoluyla ölçe?in güvenilirli?ini kan?tlad??? varsay?lmaktadır.

Yüksek bir güvenilirlik düzeyi, ölçe?in maddelerinin kendi alt boyutlar?yla uyumlu oldu?unu ve ölçölen ahlaki karar alma tutumlar?n?n zaman içinde kararlı oldu?unu gösterir. Bu, ara?t?rmac?lar?n elde etti?i sonuçlara güvenebilmesi aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Ölçek, orijinal yap?s?na sad?k kal?narak 3 temel alt boyuttan ve toplam 9 maddeden olu?acak ?ekilde yap?landır?lm??t?r. Yap?lan faktör analizi, bu üç faktörlü yap?n?n Türk sporcu örnekleminde de do?ruland??n? göstermi?tir. Faktör yükleri ve model uyum indeksleri, ölçek maddelerinin ilgili olduklar? alt boyutlar? yüksek oranda temsil etti?ini ortaya koymu?tur. Alt boyutlar ?unlard?r:

Hileyi Benimsemek: Etik olmayan yollarla kazanmaya yönelik tutumlar? ölçer.

Yar??ma Severli?i Benimsemek: Rekabeti ve bazen etik s?n?rlar? zorlamay? içeren tutumlar? ölçer.

Adilce Kazanmay? Korumak: Fair play ve sportif dürüstlü?e verilen de?eri ölçer.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: 9 maddelik kısa form, 3 alt boyutlu yapı.

Language Available: Türkçe

Population Group: Sporcular (Altyap? seviyesinde, genç sporcular).

Age Group: Genellikle ergenlik dönemi (12-18 ya?) ve sonrası genç sporcular.

Population Details: Türkiye'deki çe?itli spor dallar?nda (futbol, basketbol, voleybol vb.) aktif olarak yer alan altyap? sporlar? öğrencileri ve sporcular? üzerinde kullan?ma uygundur.

Test Methodology: 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?lm??t?r. Kat?l?mc?lar, maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? 1 (Kesinlikle kat?lm?yorum) ile 5 (Kesinlikle kat?l?yorum) arasında ifadeler. Puanlama, alt boyutlar?n ortalamas? üzerinden gerçekleştirilir.

Anahtar Kelimeler

Spor eti?i, psikometri, Likert ölçe?i, gençlik sporlar?, B. Gürp?nar, güvenirlik, sporcu tutumlar?, moral geli?im.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sa?lanan bilgide mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: bahrigurpinar@akdeniz.edu.tr

Correspondence Address: Sa?lanan bilgide mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in orijinal uyarlama çal??mas? 2014 y?l?nda tamamlanm?? ve yay?nlanm??t?r. Sorumlu yazar Bahri Gürp?nar olup, ölçe?in akademik veya ticari olmayan ara?t?rmalarda kullan?m? için yazarla e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF'i a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: altyapi-sporlarinda-ahlaki-karar-alma-tutumlari-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Gürp?nar, B. (2014). Altyap? Sporlar?nda Ahlaki Karar Alma Tutumlar? Ölçe?inin Türk Kültürüne uyarlanması: Bir Türk örneğinde geçerlik ve güvenilirlik çal??ması. *E?itim ve Bilim*, 39(176), 405-412. Makalenin çevrimiçi bağlantısı: egitimvebilim.ted.org.tr

Altyap? Sporlar?nda Ahlaki Karar Alma Tutumlar? Ölçe?i Maddeleri

Ölçek toplamda 3 alt boyut ve 9 maddeden oluşmaktadır:

Hileyi Benimsemek (3 m): Kazanmama yardımca? olacağını düşünürsem hile yaparım.

Yar??ma Severli?i Benimsemek (3 m): Bazen rakibimi tahrik etmeye çal??ırım.

Adilce Kazanmay? Korumak (3 m): Kazanmak ve kaybetmek hayatın bir parçasıdır.